

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Michala Bobka a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **L. Š.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 9. 2022, č. j. 60 Ad 2/2022-63,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 9. 2022, č. j. 60 Ad 2/2022-63, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci a předcházející řízení**

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 27. 7. 2021 žalobce vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 2 písm. f) č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Důvodem bylo maření součinnosti s úřadem práce podle § 31 písm. c) zákona. Maření součinnosti úřad práce spatřoval ve skutečnosti, že se žalobce na výzvu úřadu nedostavil ve stanoveném termínu na pobočku úřadu práce za účelem zprostředkování zaměstnání, aniž prokázal vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Žalobce je však toho názoru, že prokázal vážné důvody, mimo jiné zájem na ochraně svého zdraví.

[2] Úřad práce žalobce vyzval dne 4. 5. 2021, aby se dne 31. 5. 2021 dostavil za účelem zprostředkování zaměstnání. Žalobce reagoval žádostí o posun termínu s ohledem na probíhající pandemii onemocnění Covid-19 a na okolnost, že trpí chronickým respiračním onemocněním. Úřad práce žalobce vyzval k doložení důvodu, pro který se ve stanoveném termínu nemůže dostavit, a pro případ, že takovým důvodem jsou zdravotní omezení, tato doložil relevantním potvrzením od lékaře. Žalobce reagoval sdělením, že na úřadu práce dochází k porušování protiepidemických opatření a žalobce nechce ohrozit své zdraví. Na

schůzku se ve stanoveném termínu nedostavil. Na následnou opětovnou výzvu úřadu práce k doložení zdravotních důvodů žalobce předložil dvě zprávy lékařky z oboru alergologie, z nichž mimo jiné plyne, že trpí alergickým astmatem bronchiale.

[3] Úřad práce dne 27. 7. 2021 rozhodl o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti. Odvolání proti rozhodnutí úřadu práce žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání potvrdil. Podle žalovaného lékařské zprávy předložené žalobcem neprokazují, že by se z důvodu zdravotního stavu nemohl osobně dostavit na pobočku úřadu práce. Namítané porušování protiepidemických opatření v budově úřadu práce žalobce neprokázal. Žalovaný dále neshledal relevantním tvrzení, že důvodem nedostavení se za účelem zprostředkování zaměstnání byla nemožnost obstarat si ochranné prostředky kvůli opožděné výplatě příspěvku mimořádné okamžité pomoci („MOP“). Konečně žalovaný poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž uchazeč o zaměstnání musí respektovat povinnosti uložené mu úřadem práce, a to v zájmu zajištění účinné spolupráce v rámci řešení nezaměstnanosti. Žalobce takovou povinnost nesplnil, aniž by prokázal vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

[4] V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce namítal, že se na úřad práce dne 31. 5. 2021 nemohl dostavit z důvodů podle § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Tyto důvody spatřoval mimo jiné v tom, že mu byly opožděně vyplaceny příspěvek MOP a příspěvek na živobytí. V důsledku toho si žalobce nemohl obstarat ochranné prostředky a dodržet hygienická opatření platná v budově úřadu práce. Žalobce rovněž namítal porušování protiepidemických opatření v budově úřadu práce. Vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti proto představoval žalobcův oprávněný zájem na ochraně zdraví. V důsledku opožděné výplaty příspěvků však žalobce rovněž nedisponoval prostředky na zajištění a předložení důkazních prostředků k prokázání porušování protiepidemických opatření. Dle žalobce měl naopak úřad práce prokázat opak tvrzení, že na úřadu práce k porušování protiepidemických opatření docházelo.

[5] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž je při posuzování maření součinnosti s úřadem práce třeba přihlížet k individuálním okolnostem případu a zohlednit mimo jiné povahu a důvod porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání; současně je nutno hledat proporcionalitu mezi důsledky vyřazení z evidence uchazečů a závažností, respektive důvody porušení povinnosti. Krajský soud pak za podstatnou okolnost považoval v tehdejší době trvající epidemii onemocnění Covid-19. V protikladu k názoru správních orgánů přihlížet k lékařskou zprávou doloženému zdravotnímu stavu žalobce a konstatoval, že žalobce spadá do skupiny rizikových osob ohrožených onemocněním Covid-19. Žalobce své nedostavení se na úřad práce odůvodnil legitimními, opakovaně vyjádřenými obavami o své zdraví. Bylo proto namístě sjednat schůzku na dobu, kdy již situace nepředstavovala nepřiměřené ohrožení pro osoby se zdravotními obtížemi. Vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání proto za okolností dané věci shledal neproporcionálním.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

pokračování

[6] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu. Namítá nezákonnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], spočívající v nesprávném posouzení otázky, zda žalobce prokázal vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, a zda tudíž nedošlo k maření součinnosti s úřadem práce.

[7] Podle stěžovatele v první řadě nebylo možné za situace, kdy ze zákona nevyplývalo žádné omezení zprostředkovatelských služeb úřadu práce, rezignovat na náležitou součinnost uchazečů o zaměstnání s prostým poukazem na komplikovanou epidemickou situaci. Důvody uvedené žalobcem pak podle stěžovatele nepředstavují vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) *bodů* 7 zákona o zaměstnanosti, nýbrž mají charakter zdravotních důvodů podle § 5 písm. c) *bodu* 6 tohoto zákona. Žalobce však relevantním důkazním prostředkem (lékařským posudkem) neprokázal, že by byl onemocněním Covid-19 více ohrožen, respektive pro svůj zdravotní stav nemohl plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání. Úřad práce jej přitom k prokázání zdravotních omezení bránících v účasti na stanovené schůzce opakovaně vyzýval. Nadto sama skutečnost, že žalobce spadá do rizikové skupiny osob v souvislosti s onemocněním Covid-19, vyplývá teprve z lékařského posudku MUDr. M. ze dne 24. 11. 2021 přiloženého k žalobě. Není tak zřejmé, z čeho soud učinil skutkový závěr ohledně ohrožení žalobce onemocněním Covid-19, pokud vycházel ze skutkového stavu existujícího v době rozhodování správního orgánu.

[8] Stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že úřad práce zavedl opatření k minimalizaci rizik souvisejících s epidemickou situací. Kumulaci klientů předcházet tím, že klienty včetně žalobce zval na konkrétní čas. V budově úřadu práce platila hygienická opatření. Podle stěžovatele se jednalo o opatření dostatečná, v kombinaci s vhodně zvolenou vlastní ochranou žalobce bylo možno dostatečně minimalizovat riziko nákazy. Závažnost tehdejší situace proto nemohla odůvodnit rezignaci na plnění povinností uchazečů o zaměstnání. Ze statistik navíc vyplývá, že počet nakažených v relevantním období již klesal. Neobstojí proto tvrzení krajského soudu, že schůzku bylo třeba sjednat až v době, kdy se již situace zcela nebo alespoň v dostatečné míře uklidnila. Konečně žalovaný zmínil, že žalobce se na úřad práce osobně dostavil ve dnech 12. 5. 2021 a 24. 5. 2021.

[9] Žalobce považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Poukazuje na opožděnou výplatu příspěvku na živobytí, což zásadně ovlivnilo plnění povinností žalobce vůči úřadu práce zejména v květnu 2021. Dále uvádí, že se ve dnech 12. a 24. 5. 2021 osobně dostavil na úřad práce ve snaze si z vlastní iniciativy najít zaměstnání. Při těchto návštěvách zjistil porušování protiepidemických opatření, proto následně žádal o posun termínu schůzky na dobu, kdy úřad práce zajistí dohled nad dodržováním protiepidemických opatření. Rozporuje dále argumentaci nedoložením vážných zdravotních důvodů podle § 5 písm. c) *bodu* 6 zákona o zaměstnanosti, neboť tyto jsou vážným důvodem pro vyřazení uchazeče z evidence podle § 30 odst. 1 písm. c) tohoto zákona.

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) předně shledal, že kasační stížnost je přípustná. Byla podána osobou oprávněnou, ve lhůtě dle § 106 odst. 2 s. ř. s., v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou v ní namítány důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a nespadá ani pod jiný

z případů nepřípustnosti předvídaných § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud neshledal ani jiný nedostatek podmínek řízení, který by bránil dalšímu postupu ve věci.

[11] Následně se NSS zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti zde vyslovených názorů na současnou úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] V projednávané věci přijatelnost kasační stížnosti zakládá první z typových případů podstatného přesahu vlastních zájmů stěžovatele. Kasační stížnost stěžovatele se totiž týká otázky, zda nedostavení se na pobočku úřadu práce za účelem zprostředkování zaměstnání odůvodněné obavami z nákazy onemocněním Covid-19 představuje maření součinnosti s úřadem práce, v důsledku čehož má být uchazeč o zaměstnání vyřazen z evidence uchazečů. Tato otázka dosud nebyla v judikatuře NSS plně řešena. Kasační stížnost je tudíž přijatelná.

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Jak NSS zjistil ze správního spisu, žalobce byl ode dne 6. 1. 2020 zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání. Ve dnech 10. 2. 2020 a 17. 2. 2020 se osobně dostavil na úřad práce, kde obdržel informaci o volném pracovním místě a byl rovněž poučen o povinnostech uchazeče o zaměstnání. Další jednání stanovená na 16. 3. 2020, respektive 30. 4. 2020 úřad práce z důvodu epidemie onemocnění Covid-19 odložil. V následně stanoveném termínu, tedy dne 31. 5. 2021, se žalobce na úřad práce za účelem zprostředkování zaměstnání nedostavil. Na výzvu ze dne 14. 5. 2021 nejprve reagoval žádostí o posunutí termínu z důvodu chronického respiračního onemocnění. K následné výzvě k doložení potvrzení o dočasné neschopnosti plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání žalobce sdělil, že žádá o posun termínu jednak z důvodu blíže nespecifikovaného porušování protiepidemických opatření v prostorách úřadu práce, jednak vzhledem ke svému chronickému onemocnění, které představovalo rizikový faktor.

[16] Úřad práce proto žalobce 31. 5. 2021 opětovně vyzval, aby doložil potvrzení o aktuálním zdravotním omezení. Žalobce zaslal ve dnech 7. a 8. 6. 2021 dvě lékařské zprávy (z toho jednu neznámého data, druhou ze dne 23. 3. 2021 vystavené lékařkou se specializací v oboru alergologie-imunologie, podle něhož žalobce trpí středně těžkým chronickým alergickým astmatem bronchiálně pod částečnou kontrolou a polyvalentní alergií na vyjmenované alergeny. V připojeném vyjádření zopakoval tvrzení o porušování mimořádných opatření v prostorách úřadu práce. Dále uvedl, že mu byl opožděně vyplacen

pokračování

příspěvek MOP na pořízení ochranných prostředků, tj. určený mimo jiné k plnění povinností uchazeče o zaměstnání.

[17] Stěžovatel je toho názoru, že důvody, pro které žalobce nejprve *ex ante* žádal o posun termínu schůzky, respektive jimiž se *ex post* snažil ospravedlnit nedostavení se na úřad práce, nelze podřadit pod pojem *vážných důvodů* ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Uvedený závěr stěžovatel zakládá v první řadě na argumentu, že žalobcem předestřené skutečnosti nemohou představovat vážné důvody podle § 5 písm. c) *bodů* 7 zákona o zaměstnanosti, neboť mají charakter zdravotních důvodů podle *bodu* 6 téhož ustanovení; zdravotní důvody však žalobce neprokázal zdravotním posudkem, jak vyžaduje § 5 písm. c) *bod* 6 uvedeného zákona.

[18] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že – jak vyplývá již ze znění tohoto ustanovení – § 5 písm. c) *bod* 6 zákona o zaměstnanosti upravuje specifický druh tzv. vážných důvodů spočívajících ve zdravotním stavu žadatele, který již sám o sobě brání plnění povinností uchazeče. Jedná se typicky o zdravotní indispozici, která fakticky vylučuje možnost, aby se uchazeč na úřad práce dostavil. Za tím účelem také zákon o zaměstnanosti vyžaduje lékařský posudek, v němž je kvalifikovaně na základě aktuálního zdravotního stavu uchazeče posouzeno, zda výkon zaměstnání nebo plnění povinnosti součinnosti s úřadem práce jsou možné. Současně musí jít o omezení dočasné, neboť dlouhodobá neschopnost plnit povinnost součinnosti s krajskou pobočkou Úřadu práce při zprostředkování zaměstnání je důvodem pro vyřazení osoby z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

[19] V tomto ohledu NSS souhlasí se stěžovatelem, že žalobce vážný důvod podle § 5 písm. c) *bodu* 6 zákona o zaměstnanosti neprokázal, neboť lékařský posudek prokazující neschopnost plnit povinnost součinnosti nepředložil. Z výše uvedených lékařských zpráv předložených žalobcem vyplývá toliko skutečnost, že žalobce trpí chronickým respiračním onemocněním. Uvedené zprávy však nelze považovat za lékařské posudky dokládající neschopnost žalobce plnit povinnost součinnosti s úřadem práce. Správní orgány přitom nejsou oprávněny nahrazovat odborné posouzení lékaře a samy z pouze lékařem konstatovaného zdravotního stavu usuzovat na schopnost osoby plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání.

[20] V projednávané věci však žalobce argumentoval především vážnými důvody podle § 5 písm. c) *bodu* 7 zákona o zaměstnanosti. Proto i úvahy na téma, zda žalobcem předložené lékařské zprávy představují „lékařský posudek“ ve smyslu § 5 písm. c) *bodu* 6 zákona o zaměstnanosti, v projednávané věci nejsou stěžejní.

[21] Nejvyšší správní soud již v judikatuře formuloval obecné principy výkladu § 5 písm. c) *bodu* 7 zákona o zaměstnanosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 Ads 52/2021-31, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28, či ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30). Konstatoval, že výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko demonstrativní, což umožňuje zohlednit i jiné důvody, než ty, které výslovně uvádí zákon. To je ostatně patrné i ze skutečnosti, že § 5 písm. c) *bod* 7 zákona o zaměstnanosti zakotvuje širokou kategorii jiných vážných osobních důvodů, potažmo důvodů hodných zvláštního zřetele, které pokryjí i případy nespádající pod žádný z dříve vyjmenovaných důvodů. V citovaném rozsudku č. j. 3 Ads 349/2017-28 NSS uvedl,

že „[v]ážné důvody jsou [§ 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti] vymezeny ve dvou skupinách – první skupina uvádí vážné osobní důvody, které jsou zde také demonstrativně vypočteny, druhou skupinu pak tvoří důvody hodné zvláštního zřetele, které nejsou blíže vymezené vůbec.“

[22] Jak výraz „vážné osobní důvody“, tak spojení „důvody hodné zvláštního zřetele“ označují neurčitý právní pojem. Prostřednictvím neurčitých pojmů zákonodárce vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod takový pojem spadá, či nikoliv (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154). To ale neznamená volnou úvahu, nýbrž jistou flexibilitu danou tím, že daný pojem je vykládán s ohledem na kontext a individuální okolnosti věci s případným přihlédnutím k případné změně společenských poměrů. Na rozdíl od správního uvážení proto také závěry správního orgánu týkající se výkladu neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na zjištěný skutkový stav podléhají v plném rozsahu soudnímu přezkumu.

[23] Prostor poskytnutý správním orgánům ustanovením § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti v rámci posouzení, zda určitá situace představuje vážný důvod (a nedošlo tudíž k maření součinnosti podle § 31 písm. c) tohoto zákona), má být vyplněn zejména úvahou ohledně přiměřenosti důsledků, které s sebou nese vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Tyto důsledky jsou obecně poměrně tvrdé, a to jak v tom směru, že uchazeči o zaměstnání je odeprána pomoc při zajištění zaměstnání a eventuálně i hmotné zabezpečení v podobě podpory v nezaměstnanosti, ale i v oblasti účasti na důchodovém a zdravotním pojištění. Proto je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu a závažnost porušení povinnosti a důvod takového porušení (např. zda k němu došlo úmyslně, z lhostejnosti, či v důsledku omluvitelného omylu – srov. judikaturu NSS citovanou v bodu [21]).

[24] V protikladu k názoru krajského soudu dospěl Nejvyšší správní soud v projednávané věci k závěru, že výklad, respektive aplikace § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti provedená správními orgány ve světle uvedeného ob stojí. V případě žalobce nebyly prokázány vážné důvody nedostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu. Jednání žalobce tak mohlo být správním orgánem podřazené pod pojem maření součinnosti s úřadem práce.

[25] Důležitá je v tomto ohledu skutečnost, že žalobce přes výzvu úřadu práce nepředložil relevantní zdravotní posudek, který by konstatoval buďto dočasnou neschopnost žalobce plnit povinnost součinnosti (mj. povinnost dostavit se za účelem zprostředkování zaměstnání na úřad práce), nebo alespoň skutečnost, že u žalobce je dáno vyšší riziko nákazy onemocnění Covid-19 v případě osobní schůzky na úřadu práce. Rovněž žalobce správním orgánům nijak nedoložil, že by jeho konkrétní anamnéza odůvodňovala zvláštní režim plnění povinností vůči úřadu práce, tj. opatření jdoucí nad rámec těch, která úřad práce přijal pro zamezení riziku nákazy obecně pro všechny klienty. Potvrzení, že žalobce „*stran covidu patří do skupiny ohrožených*“ se objevuje poprvé až v lékařské zprávě MUDr. J. M. ze dne 24. 11. 2021, přiložené k žalobě ke krajskému soudu.

[26] V řízení před správními orgány v reakci na opakovanou výzvu úřadu práce k prokázání vážných důvodů žalobce argumentoval střídavě buď porušováním protiepidemických opatření zaměstnanci a úředními osobami úřadu práce, anebo

pokračování

nemožností sám si opatřit odpovídající ochranné pomůcky k návštěvě Úřadu práce z důvodu údajného opožděného vyplacení příspěvků MOP. Ačkoli uváděl, že je schopen svá tvrzení doložit (mimo jiné předložením konkrétních časových údajů, kdy mělo k porušování mimořádných opatření na úřadu práce docházet), neučinil tak, a to opět z důvodu údajné opožděné výplaty příspěvků MOP. Nejvyššímu správnímu soudu však v této souvislosti není zřejmá souvislost mezi tvrzenou tíživou finanční situací (způsobenou dle žalobce úřadem práce) a nemožností předložit relevantní důkazní prostředky v situaci, kdy žalobce má zřízenou a při komunikaci se správními orgány využívá datovou schránku. Nadto žalobce netvrdil, že by se jakkoli pokoušel domoci nápravy případných pochybení nebo věc oznámil kompetentním orgánům k prověření. Žalobcovu argumentaci v konkrétní věci tak nelze hodnotit jako koherentní, ale spíše jako nesoucí známky účelovosti.

[27] Soudu v této souvislosti též neuniklo pozornosti, že žalobce se krátce před stanoveným termínem schůzky ve dnech 12. 5. 2021 a 24. 5. 2021 dvakrát z vlastní iniciativy dostavil na pobočku úřadu práce. Jestliže nebylo prokázáno soustavné porušování protiepidemických opatření na úřadu práce, tedy i z toho plynoucí skutečné riziko pro zdraví žalobce, je tímto veškerá další argumentace žalobce vržena již do značně podivného světla. Žalobce přitom tížilo důkazní břemeno ohledně prokázání tvrzených vážných důvodů.

[28] Při posouzení přiměřenosti vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání poté NSS přihlíží k obecně známé skutečnosti, že na přelomu května a června 2021 v České republice probíhala epidemie onemocnění Covid-19. Zároveň však nelze ignorovat, že ke konci měsíce května 2021 již jarní (resp. pokračující zimní) vlna epidemie výrazně ustupovala. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že denní přírůstky nakažených ve druhé polovině května byly řádově nižší než při kulminaci zimní (jarní) vlny epidemie v březnu 2021 (statistiky k onemocnění Covid-19 v České republice jsou dostupné na adrese <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>). Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval (byť v souvislosti s posuzováním mimořádných opatření), že po skončení nouzového stavu dne 11. 4. 2021 docházelo v důsledku celé řady skutečností ke kontinuálnímu zlepšování epidemiologické situace, a proto ohniskem nákazy již nebyla celá Česká republika a osobou podezřelou z nákazy nemohl být bez dalšího každý, kdo se vyskytoval na jejím území. Z množství rozhodnutí lze zmínit například rozsudek ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Ao 11/2021-24 (zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb), rozsudek ze dne 2. 6. 2021, č. j. 10 Ao 2/2021-107 (uzavření škol), rozsudek ze dne 9. 6. 2021, č. j. 8 Ao 15/2021-65 (omezení provozu sportovišť ve vnitřních prostorech staveb), rozsudek ze dne 22. 6. 2021, č. j. 8 Ao 6/2021-91 (zákaz činnosti obchodních a výrobních provozoven), ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Ao 16/2021-124 (uzavření středních škol), ze dne 1. 7. 2021, č. j. 1 Ao 5/2021-73 (zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb a omezení poskytování krátkodobých a rekreačních ubytovacích služeb), a ze dne 18. 8. 2021, č. j. 1 Ao 3/2021-52 (uzavření domácích škol).

[29] Nejvyšší správní soud souhlasí s tvrzením krajského soudu, že riziko nákazy v dané době rozhodně nebylo zanedbatelné, nejednalo se ovšem o tak kritickou situaci jako v zimních měsících let 2020 a 2021, která si vyžadovala ta nejvíce omezující opatření. V této souvislosti NSS považuje za důležité zdůraznit, že zprostředkovatelská činnost úřadu práce v květnu 2021 stále probíhala, a to za odpovídajících protiepidemických opatření. Neobstojí proto paušalizující závěr, že za dané situace nebylo možno po osobách trpících chronickým astmatem požadovat (tedy za předpokladu, že by danou skutečnost k rozhodnému

okamžiku skutečně doložili, což se v projednávané věci nestalo), aby s úřadem spolupracovaly a plnily zákonem stanovenou povinnost součinnosti. Takový závěr by fakticky vedl k popření povinnosti poskytovat součinnost pro značnou část uchazečů o zaměstnání. Ačkoli tedy NSS nepopírá rizika, která onemocnění Covid-19 přinášelo pro osoby trpící chronickým onemocněním dýchacího ústrojí (i osoby zcela zdravé), při hodnocení, zda jednání uchazeče dosahuje intenzity maření součinnosti s úřadem práce, nelze nedostavení se ve sjednaném termínu omluvit pouze obecným poukazem na chronické respirační obtíže.

[30] V projednávané věci je třeba zohlednit, že žalobce se ve sjednaném termínu nedostavil, ačkoli byl upozorněn, že případné zdravotní důvody musí doložit lékařským posudkem. Žalobce reagoval tvrzeními o porušování protiepidemických opatření a z toho plynoucích rizik pro jeho zdraví, která ovšem nemohl prokázat z důvodu opožděné výplaty státních příspěvků. Takový přístup žalobce, jakkoli případně skutečně motivován obavami o zdraví, není dle NSS adekvátní. Za situace panující v období sjednaného termínu schůzky na úřadu práce (31. 5. 2021), která již nebyla kritická jako při vrcholu pandemie, bylo na žalobci, aby prokázal konkrétní rizika vyplývající z návštěvy úřadu práce pro jeho osobu. V projednávané věci žalobce toto břemeno neunesl, přestřel argumentaci vykazující známky účelovosti. Úřad práce přitom v projednávané věci hodnotil závažnost situace a bral v potaz též žalobcův zdravotní stav. Termín schůzky s žalobcem stanovil na 31. 5. 2021, tedy více než rok po poslední schůzce s žalobcem na úřadu práce v únoru 2020, a to na dobu, kdy riziko nákazy již výrazně pokleslo. Podle NSS tím paradoxně dostal požadavku krajského soudu sjednat schůzku až v době, kdy se situace již alespoň dostatečně uklidnila.

[31] Nejvyšší správní soud nikterak nepodceňuje nebezpečí, kterému pandemie COVID-19 vystavila celou populaci, a její zranitelné součásti obzvláště. Na specifickém skutkovém pozadí projednávané kauzy, jednání žalobce, a skutkového stavu, který byl prokázán v okamžiku rozhodování stěžovatele, však obstojí závěr, že jednání žalobce dosahovalo v kontextu individuálních okolností věci intenzity maření součinnosti s úřadem práce ve smyslu § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Úřad práce, respektive žalovaný, proto mohl za této skutkové situace žalobce vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude podle § 110 odst. 4 s. ř. s. krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Krajský soud v novém rozhodnutí rovněž rozhodne o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2023

David Hipšr

pokračování

7 Ads 276/2022 - 36

předseda senátu